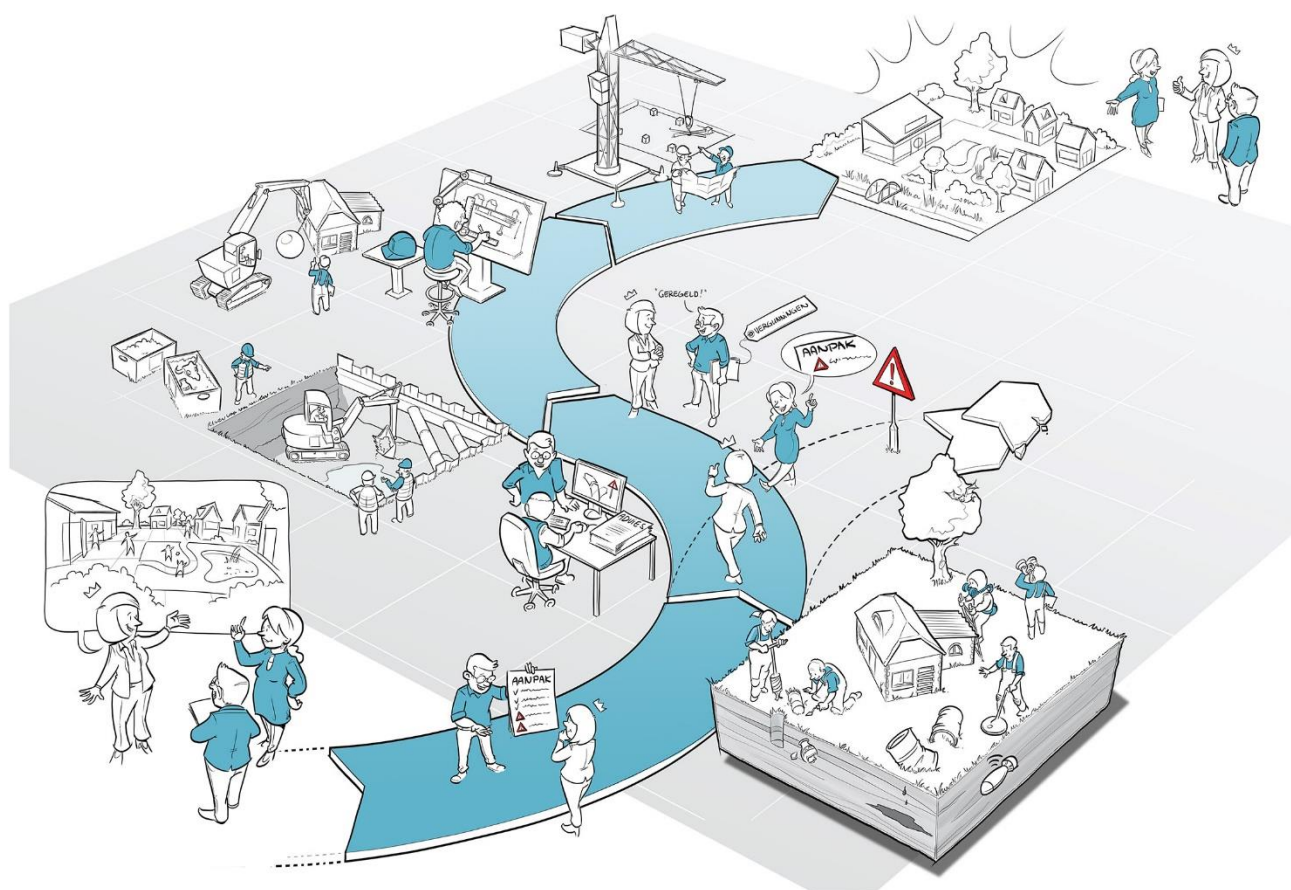

integrale expertise bij ruimtelijke ontwikkeling

Nader onderzoek Wet natuurbescherming Schulpweg 15, Noordwijkerhout

IDDS
's-Gravendijkseweg 37
2201 CZ Noordwijk
IDDS.nl

Postbus 126
2200 AC Noordwijk
info@idds.nl
071 - 402 8586

IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V.
KvK: 09157054
BTW: NL 815255172 B01
IBAN: NL21 RABO 0364 6212 22

Rapport

Nader onderzoek vleermuis, gierzwaluw en huismus Wet natuurbescherming

Locatie : Schulpweg 15, Noordwijkerhout
Kenmerk : A1322-03/JHO/no1
Datum : 4 juli 2022

Auteur : Dhr. J. den Houdijker
Vrijgave : Mevr. K. Mirck
Email : jdhoudijker@idds.nl
Telefoon : 06 651 1344 48

Opdrachtgever : Dhr. J. Warmerdam
John@Coastlinewellness.nl
06 5359 8194

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van Dhr. J. Warmerdam is in het najaar van 2021 en het voorjaar van 2022 nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Schulpweg 15 te Heemskerk. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar Hoofdstuk 4 Effectbeoordeling en Hoofdstuk 5 Conclusie.

De heer Warmerdam is voornemens de huidige opstallen op het perceel van Schulpweg 15 te slopen ten behoeve van de realisatie van een nieuw te bouwen woning.

Tijdens de veldbezoeken zijn vijf verschillende soorten vleermuizen waargenomen: de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis. Allen zijn met name langsvliegend waargenomen of foeragerend rondom het met klimop begroeide pand. De watervleermuis is foeragerend boven de ten zuiden gelegen sloot waargenomen. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld binnen het plangebied.

Rondom het plangebied zijn huismussen waargenomen in de klimop die tegen het naastgelegen pand groeit. Deze huismussen hadden geen binding met het plangebied. Er zijn geen nestplaatsen en essentieel leefgebied van de huismus vastgesteld binnen het plangebied.

Gierzwaluwen zijn weliswaar boven het plangebied waargenomen, maar hadden geen binding met het plangebied. De kolonie broedt hoogstwaarschijnlijk in de ten noorden gelegen woonwijk. Er zijn geen nestplaatsen van gierzwaluw vastgesteld binnen het plangebied.

Tijdens het onderzoek naar de huismus is tevens gekeken, in navolging op de quickscan, of binnen het plangebied geschikt voortplantingswater aanwezig was voor de rugstreeppad. Dit bleek niet het geval. Daarbij zijn de bekende waarnemingen dusdanig ver weg en zijn er onoverbrugbare barrières waardoor kolonisatie van het plangebied door de rugstreeppad wordt uitgesloten. Tevens zijn tijdens alle onderzoeksrondes geen rugstreeppadden waargenomen, op gehoor en zicht. Beschermde functies van de rugstreeppad kunnen daardoor binnen het plangebied worden uitgesloten.

Er zijn geen beschermde nest- of verblijfplaatsen vastgesteld binnen het plangebied. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Opzet van het onderzoek	6
2.1	Onderzoeksgebied	6
2.2	Resultaten Natuurtoets	7
2.3	Onderzoeksmethodiek vleermuizen	8
2.4	Onderzoeksmethodiek gierzwaluw	10
2.5	Onderzoeksmethodiek huismus.....	12
2.6	Onderzoeksmethodiek rugstreepad.....	12
3.	Resultaten	13
3.1	Resultaten Vleermuis.....	13
3.2	Resultaten gierzwaluw	14
3.3	Resultaten huismus	14
3.4	Resultaten rugstreepad.....	15
4.	Effectbeoordeling	16
4.1	Vleermuizen	16
4.2	Gierzwaluw.....	16
4.3	Huisumus	16
4.4	Rugstreepad	16
4.5	Algemene broedvogels	17
5.	Conclusie	18
5.1	Vleermuizen	18
5.2	Gierzwaluw.....	18
5.3	Huisumus	18
5.4	Rugstreepad	18
5.5	Algemene broedvogels	18
5.6	Algemene eindconclusie	19
6.	Literatuur en bronvermelding	20
	Bijlage I Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

IDDS heeft in opdracht van Dhr. J. Warmerdam nader onderzoek naar vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen uitgevoerd op de Schulpweg 15 te Noordwijkerhout. De voorgenomen plannen betreffen de sloop van de bestaande bebouwing en de bouw van nieuwe woning. Dit nader onderzoek volgde op de door BügelHajema Adviseurs uitgevoerde quickscan (op 18-11-2020, met kenmerk: 856.455.00.00.00), waarin de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen niet kon worden uitgesloten. In Paragraaf 2.3 worden de resultaten van de quickscan verder besproken.

Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten of gebieden in, of in de nabijheid van het plangebied. In dit kader is een onderzoek opgestart om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming. Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verblijfplaatsen of nesten van beschermde soorten aanwezig zijn;
- de ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- er maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 1 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in Hoofdstuk 2 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in Hoofdstuk 3 uiteengezet. In Hoofdstuk 4 is de effectbepaling weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 5 geeft de conclusie weer. Tot slot wordt een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd. In Bijlage I worden suggesties gegeven voor natuurvriendelijk bouwen.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Onderzoeksgebied

In onderstaand figuur is een luchtfoto te zien waar het onderzoeksgebied is weergegeven in relatie tot de omgeving.

Figuur 1: Overzichtsfoto van de ligging van het plangebied ten opzichte van de directe omgeving.

Het plangebied ligt aan de rand van de bebouwde kom van Noordwijkerhout. Aan de noordoostzijde grenst het plangebied aan de Schulpweg en een watergang met een woonwijk aan de andere oever. Aan de zuidwestzijde wordt het plangebied begrenst door akkerland, bollenvelden en sloten. De woonwijken aan de noordoostzijde zijn redelijk groen opgezet met veel bomen. Echter zijn aan de zuidwestzijde vrijwel geen bomen of ander natuurlijk groen aanwezig.

Het plangebied zelf bestaat uit een loods en een sterk vervallen open kapschuur. De loods is deels opgetrokken uit baksteen en systeemplaten met een dakpannen zadeldak. De achterzijde van de loods bestaat uit metalen platen met een glazen dak. De sterk vervallen open kapschuur is opgetrokken uit een houten frame met een dak van golfplaten. De rest van het plangebied bestaat uit een onbegroeid braakliggend stuk zandgrond aan de rand van een akker. Aan de zuidwestpunt grenst het plangebied aan een brede en diepe watergang met steile oevers die met ruigte en kruiden zijn begroeid. Bomen ontbreken in het plangebied.

2.2 Resultaten Natuurtoets

De onderzoeksinspanning is bepaald aan de hand van de uitkomst van een eerder door BügelHajema Adviseurs uitgevoerde Natuurtoets (datum 18-11-2020 met projectnummer 856.455.00.00.00). Uit de toets bleek dat het dakpannen dak en de bakstenen spouwmuur van het pand geschikt zijn voor vleermuizen (specifiek de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis en laatvlieger), gierzwaluwen en huismussen (zie Figuur 2).

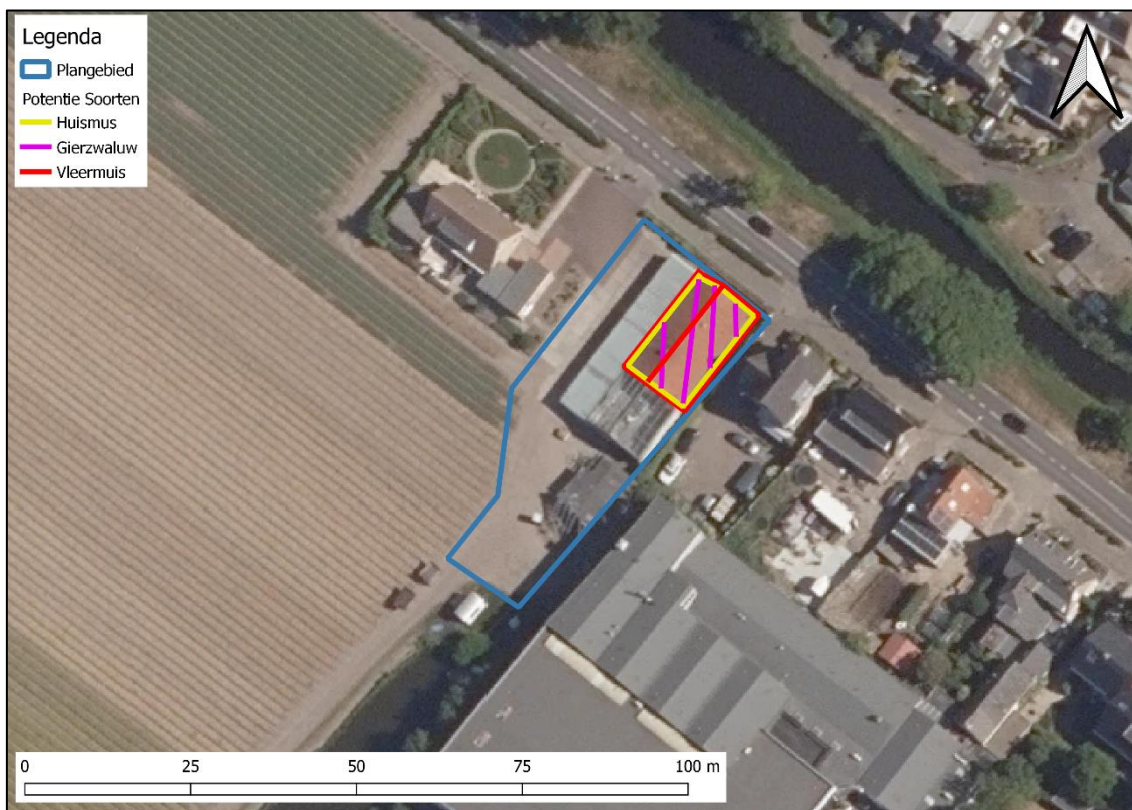
Huismus: de opstallen in het plangebied beschikken over meerdere geschikte openingen waarin huismussen kunnen verblijven (Figuur 2). Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de functie van het plangebied is voor deze soort.

Gierzwaluw: de opstallen in het plangebied beschikken over meerdere geschikte openingen waarin gierzwaluwen kunnen verblijven (Figuur 2). Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de functie van het plangebied is voor deze soort.

Vleermuizen: de opstallen in het plangebied zijn geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis en laatvlieger (Figuur 2). Nader onderzoek naar gebouw bewonende soorten moeten uitwijzen of het plangebied een functie vervult voor vleermuizen. De aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats is uitgesloten wegens het ontbreken van meer dan vier bouwlagen.

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen het plangebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd (globaal van 15 februari - 15 augustus) beschermd. Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te laten vinden, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog.

Tevens kon de aanwezigheid van geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad niet direct worden uitgesloten. Tijdens het huismusonderzoek dient te worden bepaald of op het terrein geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig is, in de vorm van tijdelijke, ondiepe, snel opwarmende, visvrije wateren.

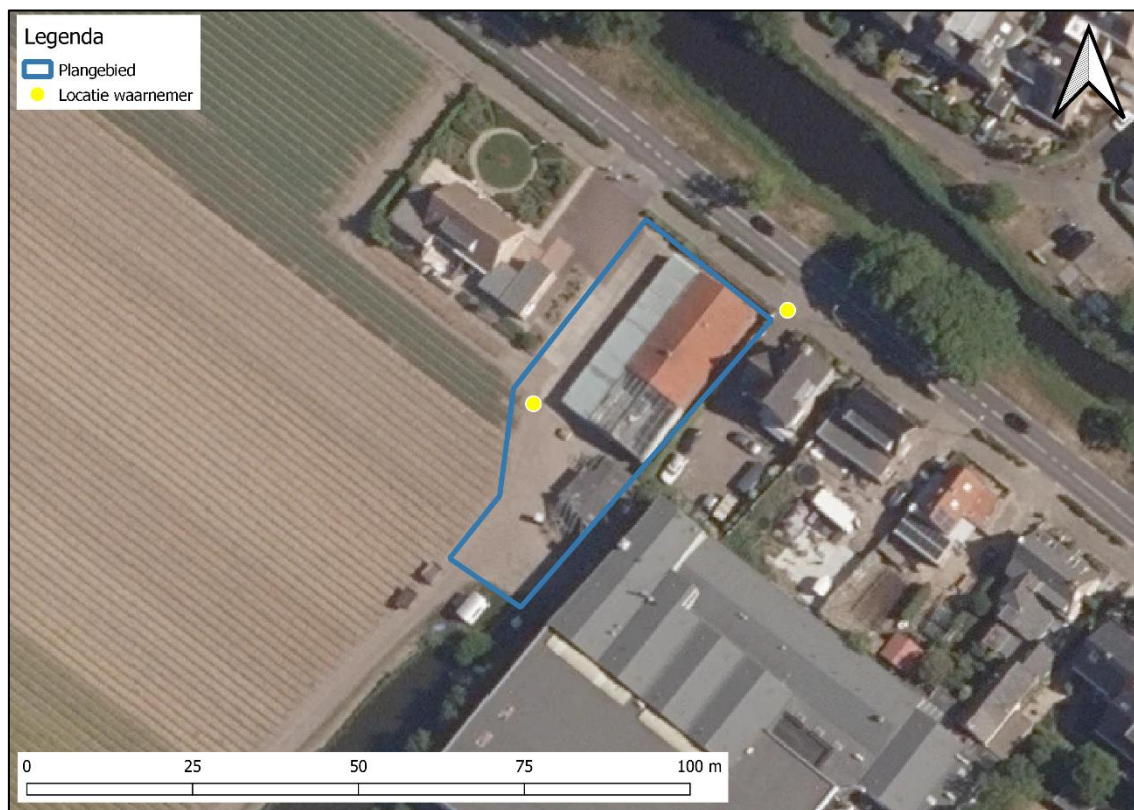
Figuur 2: Detailopname van het plangebied, plekken met potentie voor beschermde soorten zijn gemarkeerd.

2.3 Onderzoeksmethodiek vleermuizen

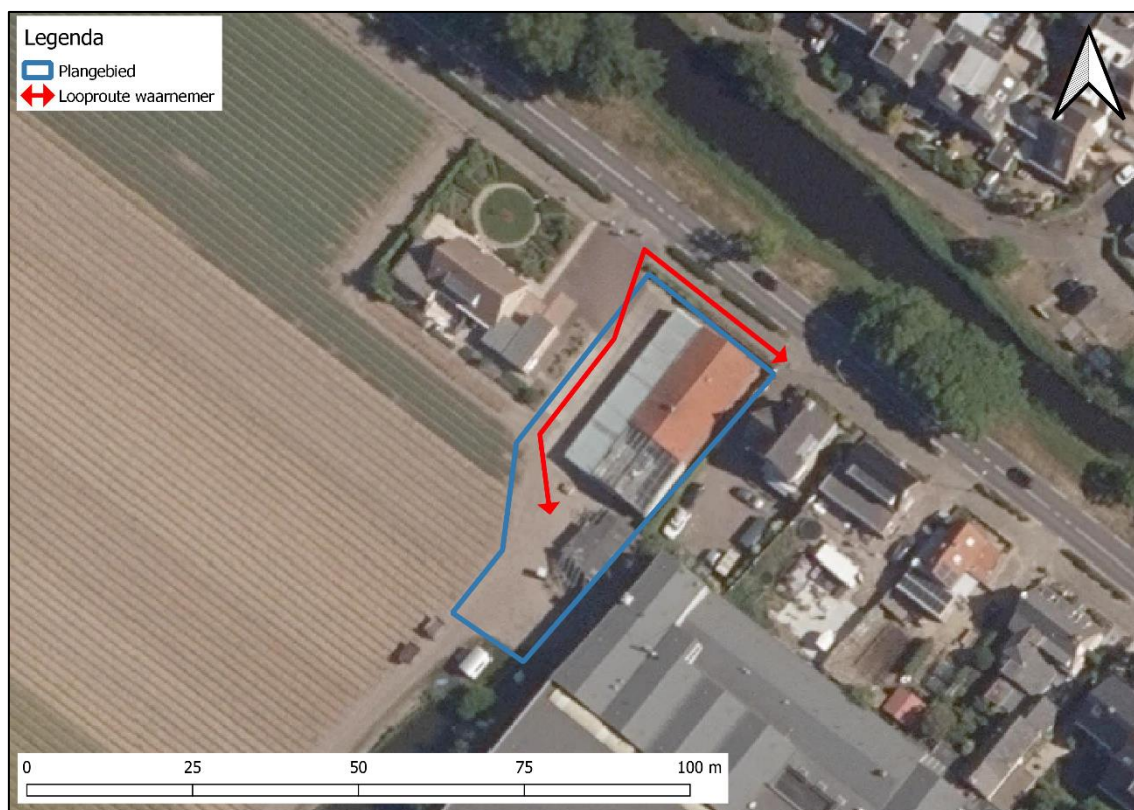
De onderzoeksinspanning voor dit nader onderzoek is bepaald aan de hand van de door BügelHajema Adviseurs uitgevoerde quickscan (op 18-11-2020, met kenmerk: 856.455.00.00.00), waarin de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied niet kon worden uitgesloten.

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde vleermuissoorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) en het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2021).

Het vleermuisprotocol stelt dat in het donker 75% van het onderzoeksgebied te overzien moet zijn, anders moet een extra waarnemer(s) worden ingezet totdat hier wel aan voldaan is. Op basis hiervan is de onderzoeksinspanning bepaald. Hierbij zijn strategische locaties (Figuur 3) en is een looproute (Figuur 4) bepaald om zodoende voldoende zicht over het onderzoeksgebied te krijgen.

Figuur 3: Onderzoeksopzet zomer- en kraamverblijfplaatsen (voorjaar).

Figuur 4: Onderzoeksopzet paarverblijfplaatsen (najaar).

Het onderzoek is uitgevoerd met batdetectors van het type Pettersson D240x met opnameapparatuur. Met deze apparatuur is het mogelijk de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond verlaten vleermuizen hun verblijfplaats en tijdens de vroege ochtend komen vleermuizen terug. Op deze manier kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden binnen een plangebied of een landschap worden vastgesteld.

De onderzochte vleermuissoorten en bijbehorende functies zijn weergegeven in Tabel 1. Er zijn (vrijwel) geen kraamverblijven van de ruige dwergvleermuis bekend in Nederland, de vrouwtjes van deze soort trekken naar Oost-Europa voor de kraamperiode. Desalniettemin is deze functie voor de volledigheid wel meegenomen in dit onderzoek.

Tabel 1: Overzicht van de onderzochte functies (groen) per vleermuissoort

Soort / functie	Zomer-verblijf	Paar-verblijf	Kraam-verblijf	Massa-winter-verblijf	Essentiële vliegroute	Essentieel foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Kleine dwergvleermuis						
Laatvlieger						

In de quickscan kon de laatvlieger niet uitgesloten worden, daarom zijn in het voorjaar (onderzoek naar zomer- en kraamverblijven) drie veldbezoeken uitgevoerd. In het najaar (onderzoek naar paarverblijven) zijn twee veldbezoeken gebracht aan het plangebied. Een overzicht van de veldbezoeken is weergegeven in Tabel 2. Het onderzoek is uitgevoerd door deskundig ecologen J. den Houdijker, S.W. Kamer en B. Maste.

Tabel 2: Veldbezoeken vleermuizen, weersomstandigheden en bijzonderheden (Bron: Buienradar)

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	07-09-2021	21:15 tot 23:15	20:15	Droog, 18°, Z0 helder	1
2	28-09-2021	22:30 tot 00:30	19:27	Droog, 13°, ZO2, helder	1
3	03-06-2022	03:25 tot 05:30	05:25	Droog, 12°, O1, licht bewolkt	2
4	03-06-2022	21:55 tot 00:00	21:56	Droog, 16°, NO2, licht bewolkt	2
5	01-07-2022	22:07 tot 00:07	22:07	Droog, 16°, ZW2, helder	2

2.4 Onderzoeksmethodiek gierzwaluw

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van gierzwaluwen en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) in combinatie met de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus.

Het nader onderzoek naar gierzwaluwen dient plaats te vinden tussen 15 mei en 15 juli, waarbij de periode tussen 1 juni en 15 juli het meest geschikt is. Voor 1 juni zijn nog niet alle vogels terug uit Afrika en na 15 juli zijn de eerste jongen in veel gevallen alweer uitgevlogen. Tussen 15 mei en 15 juli dienen drie bezoeken uitgevoerd te worden onder gunstige weersomstandigheden (droog en geen harde wind). Tussen de drie bezoeken moet minimaal 10 dagen zitten en één van deze drie bezoeken moet plaats vinden tussen 20 juni en 7 juli, dit is de periode waarin de meeste jongen aanwezig zijn op het nest. Verder moet het onderzoek twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang uitgevoerd worden, waarbij is gebleken dat

tussen 21:00 en 22:30 doorgaans de meeste activiteit plaats vindt. Tijdens en direct na periode met langdurige kou en regen is het zinloos om een bezoek te brengen, de gierzwaluwen zijn dan doorgaans elders (tot 1000km verderop) opzoek naar voedsel.

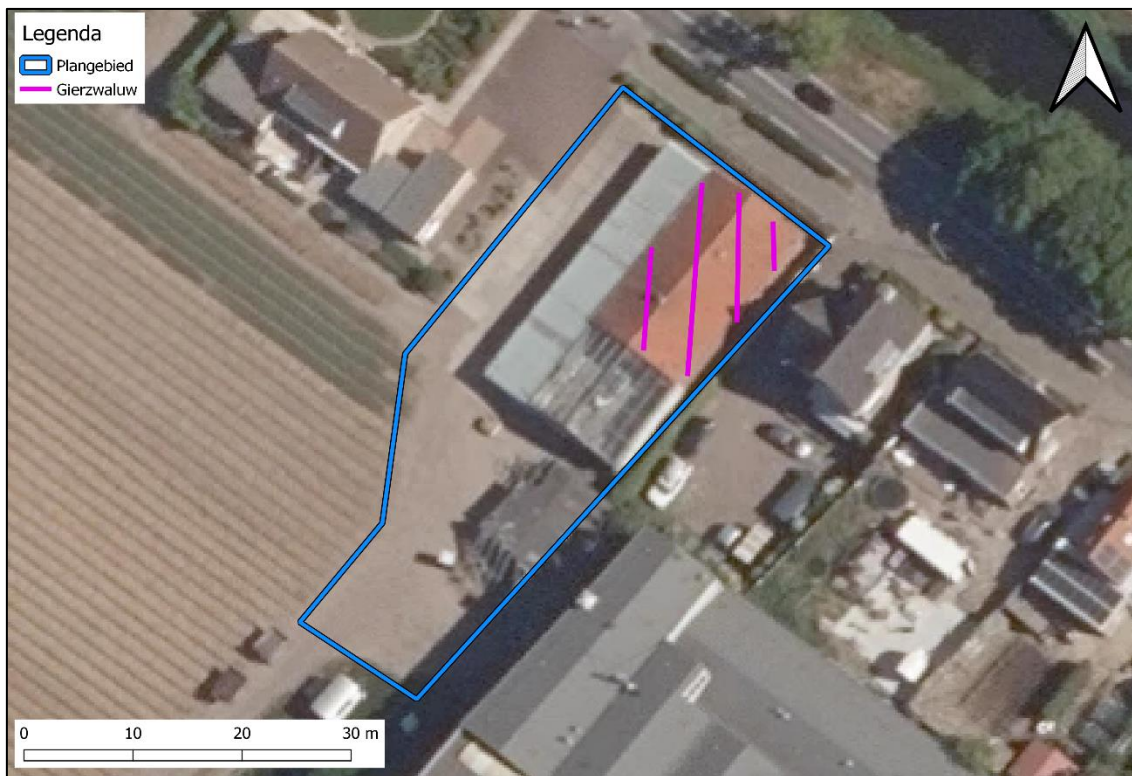
Indien noodzakelijk wordt het plangebied opgedeeld in deelgebieden of wordt voor meer onderzoekers gekozen om het hele plangebied te kunnen overzien. In ieder deelgebied worden de potentiële nesten van gierzwaluwen minimaal 15 tot 30 minuten in de gaten gehouden. Tijdens het onderzoek worden invliegende dieren genoteerd. Vliegende gierzwaluwen (op grote hoogte) worden niet meegeteld in het onderzoek.

Het nader onderzoek is uitgevoerd door ecooloog J. den Houdijker. Tabel 3 geeft de bezoeken weer, evenals het tijdstip en de weersomstandigheden.

Tabel 3: Onderzoek momenten, weersomstandigheden en bijzonderheden (Bron Buienradar)

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang	Weersomstandigheden
1	04-06-2022	19:57 tot 21:57	21:57	Droog, 20°, NO4, licht bewolkt
2	18-06-2022	20:07 tot 22:07	22:07	Droog, 19°, NO3, helder
3	28-06-2022	20:07 tot 22:07	22:07	Droog, 22°, Z2, helder

De onderzoeksinspanning voor dit nader onderzoek is bepaald aan de hand van de door BügelHajema Adviseurs uitgevoerde quickscan (op 18-11-2020, met kenmerk: 856.455.00.00.00), waaruit blijkt dat de aanwezigheid van gierzwaluwen in het plangebied niet kan worden uitgesloten (Figuur 5).

Figuur 5: Potentie verblijfplaatsen gierzwaluw.

2.5 Onderzoeksmethodiek huismus

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van huismus en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) in combinatie met de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus.

De benodigde onderzoeksinspanning is afhankelijk van de periode van uitvoering. Twee veldbezoeken zijn voldoende in de periode van 1 april tot en met 15 mei of er kunnen vier veldbezoeken uitgevoerd worden in de periode 10 maart tot en met 20 juni. De inventarisatie moet bij voorkeur aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Gunstige weersomstandigheden (b.v. geen regen, harde wind en/of kou)
- Op geluidsluwe momenten
- Op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang, met een activiteitenpiek in de ochtend)
- Met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

Wanneer onderzocht wordt of, en waar er nestlocaties aanwezig zijn, moet er minimaal één van de volgende drie zaken tussen 1 april en 20 juni worden waargenomen; een zingend mannetje, een paartje huismussen bij een potentiële nestplaats of paring, balts-, of ander nestgedrag.

Het nader onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen J. den Houdijker en B. Maste. Tabel 4 geeft de bezoeken weer, evenals het tijdstip en de weersomstandigheden.

Tabel 4: Veldbezoeken huismus, weersomstandigheden en bijzonderheden (Bron Buienradar).

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang	Weersomstandigheden
1	11-04-2022	08:15 tot 10:00	06:55	Droog, 6°, ZO2, licht bewolkt
2	29-04-2022	07:15 tot 08:20	06:17	Droog, 7°, ZO2, bewolkt

De onderzoeksinspanning is bepaald aan de hand van de uitkomst van de eerder door BügelHajema Adviseurs uitgevoerde quickscan (op 18-11-2020, met kenmerk: 856.455.00.00.00).

Tijdens het onderzoek is op rustig tempo, met een verrekijker in de hand, om het plangebied heengelopen. Wanneer er een huismus werd waargenomen (op gehoor of zicht) is gestopt met bewegen en door de verrekijker gekeken wat het gedrag van het individu ter plaatse was en of hier nest-indicerend gedrag vertoond werd. Nadat het plangebied volledig geïnventariseerd is, zijn volgens de eerder beschreven methode ook de straten in de directe omgeving geïnventariseerd.

2.6 Onderzoeksmethodiek rugstreeppad

De quickscan kon niet definitief uitsluiten dat er voortplantingswater aanwezig kon zijn binnen het plangebied. Zodoende is er twee keer in het voorjaar, gelijktijdig met het huismussenonderzoek, gekeken naar de aanwezigheid van voortplantingswater voor de rugstreeppad binnen het plangebied. Naar aanleiding hiervan is besloten om geen soort-specifiek onderzoek op te zetten voor de rugstreeppad.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van de veldbezoeken per soortgroep besproken worden.

3.1 Resultaten Vleermuis

De zicht- en audio waarnemingen van de uitgevoerde bezoeken worden hieronder per bezoek uiteengezet. Op deze manier kan een compleet beeld geschetst worden van de situatie ter plaatse.

Bezoek 1: paarverblijven

Op 7 september 2021 vond het eerste bezoek plaats, dit was tevens het eerste bezoek dat zich richtte op het in kaart brengen van paarverblijfplaatsen. Gedurende de hele avond zijn vrij veel foeragerende vleermuizen waargenomen. De dubbele bomenrij welke de watergang flankeert wordt druk gebruikt als vliegroute door dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen. Met enige regelmaat is ook een baltende gewone dwergvleermuis waargenomen. Het individu baltte echter met tussenpozen van ongeveer 10 minuten binnen het plangebied waardoor de aanwezigheid van de paarverblijfplaats binnen plangebied uitgesloten kan worden. Door het geluid zo ver mogelijk te volgen is bepaald dat het centrum van het baltsterritorium zich ten zuiden van het plangebied bevindt, in de spouwmuur of onder de dakrand van de begrenzendende bouwbedrijf. Binnen het plangebied zijn tijdens dit bezoek geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Bezoek 2: paarverblijven

Op 28 september 2021 vond het tweede bezoek plaats, dit was tevens het tweede bezoek dat zich richtte op het in kaart brengen van paarverblijfplaatsen. Het was tijdens dit bezoek een stuk rustiger dan tijdens het eerste bezoek. Langs de watergang, waar tijdens het eerste bezoek een vliegroute geconstateerd is, was nu een stuk minder activiteit. Dit is echter niet onlogisch daar het nu een stuk later in de avond was dan tijdens het eerste bezoek en de meeste uitgevlogen vleermuizen al naar hun foerageergebieden zijn getrokken. Tevens is boven het waterlichaam ten zuiden van het plangebied gedurende het hele bezoek gefoerageerd door één watervleermuis. Er is binnen het plangebied tweemaal een sociale roep van een dwergvleermuis gehoord. Het geluid is zover mogelijk gevolgd waarna geconstateerd is dat het wederom om de verblijfplaats in noordoostelijke zijde van de bouwbedrijf ten zuiden van het plangebied moet gaan. Deze verblijfplaats bevindt zich buiten het plangebied en buiten de versturende invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bezoek 3: zomer- en kraamverblijven

Op 3 juni 2022 vond het ochtendbezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. Vanaf de start van dit bezoek waren, ten zuidoosten van de bebouwing, vier à vijf gewone dwergvleermuizen aan het foerageren bij de klimop. Rond 04:25 is één overvliegende rosse vleermuis waargenomen. Naarmate het lichter werd vlogen de gewone dwergvleermuizen langs de oostzijde van de bebouwing één voor één richting het noorden naar de woonwijk. Rond 05:00 waren alle gewone dwergvleermuizen uit het plangebied verdwenen. Er zijn geen invliegende vleermuizen waargenomen.

Bezoek 4: zomer- en kraamverblijven

Aansluitend op bezoek 3 vond in de avond van 3 juni 2022 het eerste avondbezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. Rond 22:30 is de eerste vleermuis waargenomen, dit was een overvliegende gewone dwergvleermuis. Uiteindelijk zijn zeker zes gewone dwergvleermuizen langs de bebouwing gevlogen om te foerageren aan de zuidoostzijde van de bebouwing. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen het plangebied.

Bezoek 5: zomer- en kraamverblijven

Op 1 juli 2022 vond het vijfde en laatste bezoek naar zomer –en kraamverblijven plaats. De eerste waarneming betrof een langsvliegende gewone dwergvleermuis. Dit was drie kwartier na zonsondergang en het dier bevond zich vermoedelijk boven de ten noorden gelegen sloot. Daarna zijn zeer sporadisch enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van vleermuizen was zeer summier. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

3.2 Resultaten gierzwaluw

In deze paragraaf wordt per bezoek uiteengezet of en zo ja wat er is waargenomen tijdens de drie veldbezoeken.

Bezoek 1

Het eerste bezoek vond plaats op 4 juni 2022. Er waren wel direct gierzwaluwen aanwezig hoog boven het plangebied. Dit had echter met de windrichting te maken, aangezien de dieren steeds richting de in het noorden gelegen woonwijk trokken. Er was geen binding met het plangebied. Zo'n 30 minuten voor zonsondergang waren er geen gierzwaluwen meer aanwezig om en nabij het plangebied. Er zijn tijdens dit bezoek geen nestplaatsen vastgesteld van gierzwaluwen.

Bezoek 2

Het tweede bezoek vond plaats op 18 juni 2022. De waarnemingen tijdens dit bezoek komen overeen met die van het voorgaande bezoek. Er waren vanaf de eerste minuut hoog boven het plangebied gierzwaluwen aanwezig. Deze individuen hadden geen binding met het plangebied en zijn waarschijnlijk afkomstig uit de aangrenzende woonwijk. Er zijn tijdens dit bezoek geen nestplaatsen vastgesteld van gierzwaluwen.

Bezoek 3

Het derde bezoek vond plaats op 28 juni 2022. De waarnemingen tijdens dit bezoek komen wederom overeen met die van het voorgaande bezoeken. Weer veel gierzwaluwen boven de achterliggende wijk die allen geen binding hadden met het plangebied. De vogels waren duidelijk gebonden aan de woningen in die woonwijk, aangezien er in groepen hard en laag gevlogen werd door de straten heen. Dit duidt op nestplaatsen. Echter allen buiten het plangebied. Er zijn tijdens dit bezoek geen nestplaatsen vastgesteld van gierzwaluwen.

3.3 Resultaten huismus

In deze paragraaf wordt per bezoek uiteengezet of en zo ja wat er is waargenomen tijdens de twee veldbezoeken.

Bezoek 1

Het eerste bezoek vond plaats op 11 april 2022. Pas na een uur zijn er huismussen waargenomen. De huismussen waren aan het foerageren in de enorme klimop die aan het naast gelegen gebouw hing. Een vrouw huismus landde even in de dakgoot van de beoogde opstal, maar vloog al snel weer verder. Huismussen vlogen vanuit de klimop met een snavel vol insecten richting de achtergelegen woonwijk. Er is geen binding met de opstal vastgesteld. Er zijn geen nestplaatsen binnen het plangebied waargenomen.

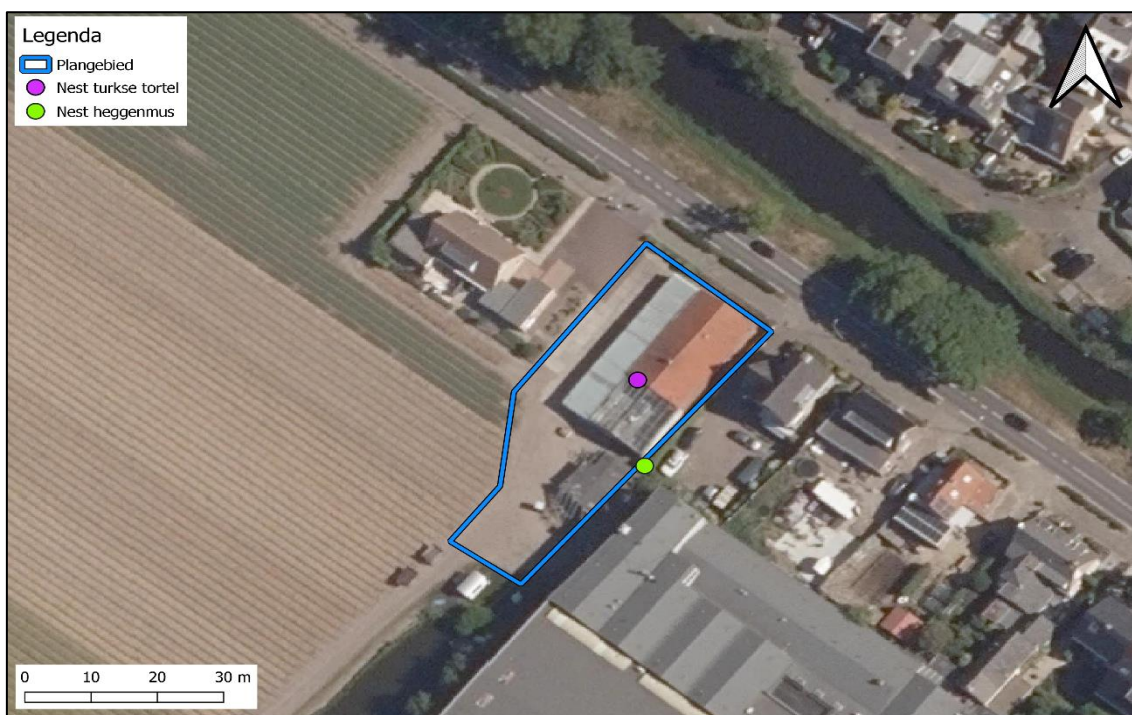
Bezoek 2

Het tweede bezoek vond plaats op 29 april 2022. De huismussen waren goed te horen en druk in de klimop die aan het naastgelegen gebouw hing. Zoals in het eerste bezoek maakte de huismussen af en toe een pitstop op de te onderzoeken opstal. Er zijn geen nestplaatsen van

de huismus binnen het plangebied waargenomen. Wel zit er in de te onderzoeken opstal een Turkse tortel op eieren. Direct naast de opstal bevindt zich in de klimop een nest van de heggemus met jongen. De ouders vlogen continu heen en weer met een snavel vol insecten. In Figuren 6 en 7 zijn beide nesten met locaties weergegeven.

Figuur 6: Op de linker afbeelding broedt onder het dak van de te onderzoeken opstal een Turkse tortel onder de kantpannen. Op de rechterafbeelding is een heggemus te zien voor het nest in de klimop vlak naast de te onderzoeken opstal..

Figuur 7: Resultaten tweede bezoek huismussen 29-04-2022.

3.4 Resultaten rugstreepad

Tijdens het huismusonderzoek is gekeken of binnen het plangebied geschikt voortplantingswater aanwezig was. Dit is niet aangetroffen. Tevens zijn er tijdens de andere veldbezoeken geen waarnemingen gedaan van kooractiviteit of individuen in of rondom het plangebied.

4. Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per soortgroep getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (Wnb). Op die manier wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

4.1 Vleermuizen

Naar aanleiding van de quickscan bleek dat binnen het plangebied alleen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Daarom zijn de beschermde functie essentiële vliegroute en essentieel foerageergebied bij de effectbeoordeling buiten beschouwing gelaten.

Verblijfplaatsen

In artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb is opgenomen dat het verboden is voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van o.a. vleermuizen te beschadigen of te vernielen. Tevens is het verboden dieren opzettelijk te verstoren. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Hiermee is het uitgesloten dat als gevolg van de geplande werkzaamheden verblijfplaatsen fysiek worden aangetast en individuen opzettelijk worden verstoord.

4.2 Gierzwaluw

Uit de uitgevoerde quickscan bleek dat binnen het plangebied nesten van gierzwaluwen aanwezig kunnen zijn. Gierzwaluwnesten zijn jaarrond beschermd. Het verstoren, beschadigen of vernietigen ervan leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen in de Wnb. Binnen het plangebied en de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen gierzwaluwnesten aangetroffen.

4.3 Huismus

Uit de uitgevoerde quickscan bleek dat binnen het plangebied nesten van huismussen aanwezig kunnen zijn. Het aantasten en/of verwijderen van huismusnesten en functioneel leefgebied leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen in de Wnb. Binnen het plangebied en de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen huismusnesten aangetroffen.

4.4 Rugstreeppad

Tijdens het huismussenonderzoek is ook gekeken of binnen het plangebied geschikt voorplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig was. Bij beiden bezoeken is geen voorplantingswater voor de rugstreeppad vastgesteld. Ook zijn er tijdens de andere veldbezoeken geen waarnemingen gedaan van kooractiviteit of individuen in of rondom het plangebied. Daarnaast is de dichtstbijzijnde waarneming van de rugstreeppad op 1,2 kilometer van het plangebied af. Tussen het plangebied en de bekende waarneming zijn onoverbrugbare barrières aanwezig, in de vorm van sloten en een doorgaande weg. Hierdoor kan worden uitgesloten dat beschermde functies van de rugstreeppad in het plangebied aanwezig zijn en dat met de geplande werkzaamheden verbodsbepalingen uit de Wnb betreffende de rugstreeppad overtreden worden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor de rugstreeppad is niet noodzakelijk.

4.5 Algemene broedvogels

Binnen het plangebied zijn algemene broedvogels aangetroffen met nesten, het betrof hier een Turkse tortel en een heggenmus. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd. Voor het broedseizoen bestaan geen harde data grenzen, echter wordt doorgaans grofweg 15 februari tot 15 augustus aangehouden. In gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd.

5. Conclusie

In dit hoofdstuk zullen nogmaals kort de conclusies worden getrokken naar aanleiding van de resultaten van het uitgevoerde nader onderzoek.

5.1 Vleermuizen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Een ontheffing van de Wnb is niet noodzakelijk voor vleermuizen.

Tabel 5: Overzicht van de functies van het plangebied voor vleermuizen.

Soort / functie	Zomer-verblijf	Paar-verblijf	Kraam-verblijf	Massa-winter-verblijf	Essentiële vliegroute	Essentieel foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Kleine dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t

5.2 Gierzwaluw

In het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen gierzwaluwnesten aangetroffen. Een ontheffing van de Wnb is niet noodzakelijk voor de gierzwaluw.

5.3 Huismus

In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen huismusnesten en is geen essentieel leefgebied vastgesteld. Een ontheffing van de Wnb betreffende huismussen is niet noodzakelijk om de werkzaamheden uit te voeren.

5.4 Rugstreeppad

In het plangebied is geen voorplantingswater voor de rugstreeppad vastgesteld. Ook zijn er geen individuen of kooractiviteit waargenomen tijdens de alle uitgevoerde veldbezoeken. Daarnaast zijn er tussen het plangebied en de bekende waarnemingen onoverbrugbare barrières, in de vorm van sloten en een doorgaande weg, aanwezig. De aanwezigheid van rugstreeppadden en beschermd functioneel leefgebied van de rugstreeppad binnen het plangebied, is daarmee uitgesloten. Een ontheffing van de Wnb voor de rugstreeppad is niet noodzakelijk.

5.5 Algemene broedvogels

Binnen het plangebied broeden vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grootweg van 15 februari tot 15 augustus, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien er broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

5.6 Algemene eindconclusie

Tijdens het nader ecologisch onderzoek zijn geen strikt beschermde functies van strikt beschermde soorten aangetroffen binnen het plangebied en de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden. Het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor onderhavig project is daarom niet noodzakelijk. Wel dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van algemene broedvogels om overtreding van de Wnb te voorkomen. Voor verder specificatie hierover wordt verwezen naar Paragraaf 5.5.

6. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

BügelHajema Adviseurs, 2020. Beknopte natuurtoets Schulpweg 15 Noordwijkerhout, 18 november 2020, Amersfoort.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Internetbronnen

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.sovon.nl

www.ravon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.bij12.nl

www.waarneming.nl

www.ndff-ecogrid.nl

Bijlage I Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Vleermuizen

Nieuwbouw

Spouwmuuren zijn uitermate geschikt voor vleermuizen. Geschikte permanente verblijfplaatsen kunnen worden gecreëerd door bij de nieuwbouw een spouwmuur te realiseren van ten minste 2 centimeter diep. Invliegopeningen in de vorm van open stootvoegen van 1,5 tot 2 cm breed geven dwergvleermuizen toegang tot de spouwmuur. Laatvliegers hebben wat meer ruimte nodig om in te vliegen, namelijk tussen de 1,8 en 2 centimeter. Bij het gebruik van isolatie aan de binnengevel is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat er kunststof gaas wordt aangebracht met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter om vleermuizen de mogelijkheid te bieden te zich vast te klampen. De stootvoegen moeten zich op ten minste 3 meter hoogte bevinden en niet boven ramen of deuren geplaatst.

Als het niet gewenst is dat vleermuizen zich vrij door de spouwmuur bewegen, is het inmettelen van vleermuisstenen een goed alternatief. De ruimte in een inmetstelsteen is beperkt. Het is dan ook raadzaam inmetstelstenen te koppelen zodat een grotere verblijfplaats ontstaat.

Renovatie

Als een bestaande spouwmuur wordt geïsoleerd blijft er vaak te weinig ruimte over om nog te kunnen functioneren als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Het is dan nog wel mogelijk in metselstenen aan te brengen tussen het binnen- en buitenblad van de spouwmuur.

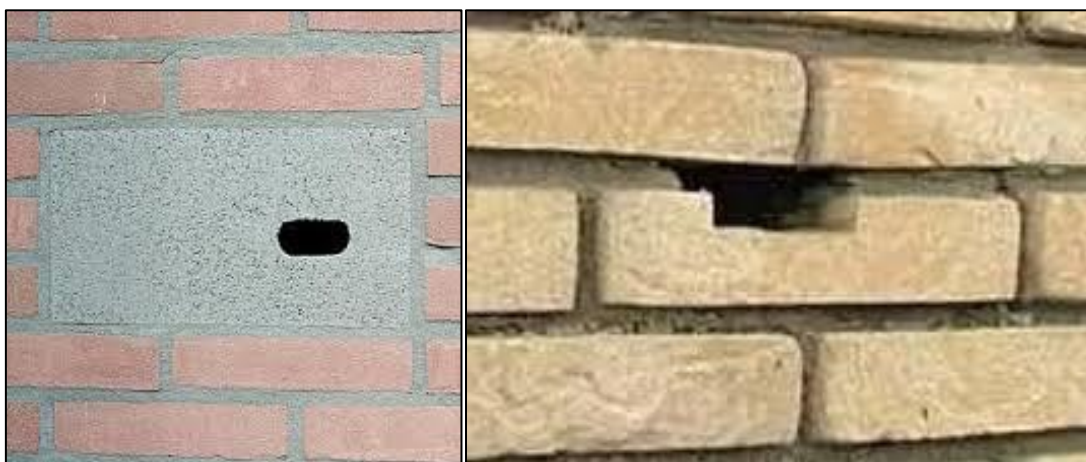

Boeiboorden of gevelbetimmering kan ook een verblijfplaats bieden aan vleermuizen. Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering wordt een potentiële verblijfplaats gerealiseerd. Het is belangrijk dat de vleermuizen grip hebben, dus de wand moet ruw zijn.

Gierzwaluw

Voor gierzwaluwen kan onder andere gebruik gemaakt worden van inmetselfasten in de gevel en nestpannen op het dak. De neststenen kunnen zowel zichtbaar als onzichtbaar in de gevel worden verwerkt.

Bij het aanbrengen van neststenen in de gevel is het van belang rekening te houden met de mate van opwarming van de neststenen. De neststenen moeten bij voorkeur in noordelijk of oostelijk gerichte gevels worden aangebracht of onder de schaduw van een overstek.

Ook in nestpannen op het dak kan de temperatuur snel oplopen. Deze moeten onder geen beding op zuidelijk of westelijk gerichte daken worden gelegd. De kans is groot dat de jongen dit niet overleven. Zeker als de daken zijn geïsoleerd, kan warmte niet meer ontsnappen en is oververhitting een reëel gevaar. Gaten in overstekken en dakgootomlijstingen bieden goede mogelijkheden voor gierzwaluwen om te nestelen. De temperatuur in dit soort betimmeringen is beter gereguleerd en het is goed aan te vliegen door de soort.

Huismus

Voor huismussen kan heel gemakkelijk nestruimte worden gerealiseerd door het (ver)plaatsen van vogelschroot tot onder de derde rij dakpannen. Op deze manier wordt voldaan aan het Bouwbesluit, maar blijft het dak beschikbaar voor de huismus. Bij huismussen moet rekening worden gehouden met de eisen die de soort stelt aan zijn omgeving. Om te kunnen functioneren als broedlocatie moet op zeer korte afstand voldoende dekking en voedsel aanwezig in de vorm van inheemse bomen en planten. Soorten als liguster, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn en vlier zijn hier heel geschikt voor.

Insectenhôtels

Door insectenhôtels te plaatsen in een voedselrijke omgeving met veel inheemse bloemen kunnen insecten worden gelokt. Het is van belang om goed te letten op de grootte en diepte van het insectenhôtel en deze te plaatsen op een zonnige plek om deze succesvol te laten zijn. Een insectenhôtel kan de diversiteit lokaal vergroten en de insecten vormen een goede voedselbron voor vogels en vleermuizen.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

Kijk voor meer informatie op:
www.checklistgroenbouwen.nl
www.bouwnatuurinclusief.nl